

Schriftelijke vragen (artikel 34 RvO)

Datum vraag: 17 september 2025

Datum antwoord: 30-09-2025

Aan de voorzitter van de raad

Onderwerp: Preventieve aanpak Aziatische hoornaar – vliegen van koninginnen in september

Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen schriftelijk te beantwoorden:

1. Is het college bekend met het feit dat de koninginnen van de Aziatische hoornaar reeds in september actief worden, en dat dit hét moment is om de populatie preventief aan te pakken via vallen?
Ja, het college is hiervan op de hoogte. In de periode september – oktober verlaten de jonge koninginnen het nest om te overwinteren; dit is daarom vooral het moment om nesten op te sporen en te melden. De daadwerkelijke inzet van vallen is in het voorjaar (maart – april) het meest effectief, wanneer de overwinterde koninginnen ontwaken en nieuwe nesten starten. Het nu massaal plaatsen van vallen heeft weinig effect en kan leiden tot veel bijvangst van nuttige insecten. De nadruk ligt daarom op communicatie, signalering en snelle opvolging van meldingen.
2. Beschikt de gemeente Buren op dit moment over een regeling, budget of voorraad lokvallen die aan inwoners of (agrarische) ondernemers verstrekt kunnen worden?
 - a. Zo ja, hoe wordt dit gecommuniceerd en hoe kunnen inwoners hier gebruik van maken?
 - b. Zo nee, is het college bereid om per direct een bescheiden voorziening te treffen, zodat op korte termijn vallen beschikbaar worden gesteld in de meest risicovolle gebieden?
Nee, op dit moment niet. Reden: verkeerd geplaatste vallen zorgen voor veel bijvangst en weinig effect. Gemeente zet in op communicatie en registratie van meldingen.
3. Is het college op de hoogte van de status van de provinciale bestrijdingsregeling?
 - a. Is deze regeling nog van kracht en toereikend voor inwoners van Buren?
 - i. Zo ja, hoe gaat het college hier bekendheid aan geven?
 - ii. Zo nee, hoe gaat het college hier kennis van nemen en hier bekendheid aan geven?
 - b. Is er contact geweest met de provincie Gelderland over aanvullende ondersteuning?
 - i. Zo ja, welke stappen zijn en/of worden er gezet vanuit dit contact?
 - ii. Zo nee, zou het college dit alsnog op willen pakken en de raad hierover actief informeren?
De provincie Gelderland betaalt in 2025 nog voor de verwijdering van ongeveer 300 nesten in heel Gelderland. Dit jaar geldt als overgangsjaar, waarin wordt bekeken hoe de aanpak vanaf 2026 wordt ingericht. Vanaf dat moment wordt de bestrijding een gedeelde verantwoordelijkheid van provincie, gemeenten en andere betrokken partijen. De gemeente Buren neemt deel aan het overleg met provincie en andere gemeenten om te komen tot een gezamenlijke regionale aanpak.

4. Welke mogelijkheden ziet het college om in samenwerking met lokale fruittelers, imkers, ondernemersverenigingen of dorpsraden een preventiecampagne op te zetten?
- a. Is het college bereid hierbij te voorzien in informatievoorziening én praktische ondersteuning (zoals het leveren van vallen)?
 - i. Zo ja, op welke wijze gaat het college hiermee aan de slag?
 - ii. Zo nee-, waarom niet?
 - b. Wil het college onderzoeken hoe andere gemeenten dit reeds succesvol aanpakken?
 - i. Zo ja, op welke wijze wordt de raad hierover geïnformeerd?
 - ii. Zo nee, waarom niet?

Ja, de gemeente wil actief samenwerken met imkers, fruittelers, ondernemersverenigingen en dorpsraden aan een gezamenlijke aanpak. Daarbij ligt de nadruk op het delen van kennis, het stimuleren van meldingen en het vergroten van de herkenbaarheid van de Aziatische hoornaar bij inwoners.

Deze samenwerking sluit aan bij de oproep van de provincie Gelderland om in regionaal verband (onder andere in Rivierenland) gezamenlijk op te trekken in de beheersing van de Aziatische hoornaar. Gemeente Buren verkent in dat kader haar rol binnen communicatie, signalering en de lokale samenwerking met imkers en andere betrokken partijen.

De gemeente kijkt ook nadrukkelijk naar voorbeelden van andere gemeenten. Zo werken Dronten en Flevoland met selectieve vallen en vrijwilligersnetwerken om nesten vroegtijdig op te sporen. In Oude IJsselstreek worden imkers betrokken bij de monitoring en schakelt de gemeente professionele bestrijders in bij secundaire nesten, terwijl Nunspeet lokale imkerverenigingen subsidieert voor vangkooitjes en voorlichtingsmateriaal. Deze werkwijzen laten zien dat samenwerking tussen gemeente, vrijwilligers en imkers goed werkt en relatief weinig middelen vraagt. De gemeente Buren neemt deze ervaringen mee bij het opstellen van haar eigen plan van aanpak, waarover de raad te zijner tijd wordt geïnformeerd.

5. Welke meldingsprocedure is er binnen de gemeente voor het signaleren van Aziatische hoornaarnesten of overlast?
- a. Wordt een melding opgevolgd door de gemeente zelf, of is de inwoner hiervoor zelf verantwoordelijk?
 - b. Welke (professionele) partijen schakelt de gemeente in bij het verwijderen van nesten?

Meldingen van de Aziatische hoornaar kunnen door inwoners worden gedaan via waarneming.nl of rechtstreeks via het meldingssysteem van de AVRI. Wanneer een melding binnenkomt, beoordeelt de gemeente of het om de Aziatische hoornaar gaat en of verwijdering noodzakelijk is. Indien dat het geval is, wordt een professionele bestrijdingspartij (momenteel AVRI) ingeschakeld voor het veilig verwijderen van het nest. Inwoners wordt nadrukkelijk verzocht om niet zelf nesten te verwijderen, aangezien dit gevaarlijk kan zijn en professionele aanpak vereist.

Toelichting:

De aanwezigheid van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) vormt een groeiend probleem voor onder andere de fruitteelt, imkerij, biodiversiteit en leefbaarheid op het platteland. Inmiddels is bekend dat de koninginnen van deze invasieve soort vanaf half september actief worden (120–200 per nest) en zich opmaken om nieuwe nesten te starten voor volgend jaar. Dit onderstreept de noodzaak om per direct preventieve maatregelen te treffen, zoals het plaatsen van lokvallen.

Daarbij speelt dat de provinciale regeling voor bestrijding mogelijk niet meer toereikend is, of reeds is uitgeput. Vanuit onze fractie hechten wij sterk aan het principe dat voorkomen beter is dan genezen, zeker nu preventie (via eenvoudige vallen à ± €10) aanzienlijk goedkoper is dan latere nestverdelgingen, die honderden euro's kunnen kosten en ecologische schade kunnen veroorzaken.

Naam en ondertekening:

Christiaan de Lange
PCG Buren

De beantwoording van het college/de burgemeester: